ادراکات اشراقی عقلانی و تأثیر آن در پایه

شاگرد: ادراکات عقلی که طبق مبنای شما اقتضایش اشراقمحور است، آنها میتواند در فضای پایه دربیاید؟ بحث کلیات است.

استاد: آن بحث خوبی است. لوح نفس که میگوییم چند شأن دارد. وقتی این بحثها مطرح میشود، انسان چیزهایی از کلمات علماء بزرگ یادش میآید؛ مثل من طلبه همین هستم؛ یک چیزی از علماء شنیدهام که محضر شما بازگو کنم. مرحوم حاجی سبزواری کتابی دارند به نام «اسرار الحکم» که فارسی هم هست. کتاب خیلی خوبی است؛ من از جلوتر از آنجا یادم هست. ایشان دستهبندیهای خیلی زیبایی دارند. نمیدانم کجا فرمودند و همینطور در ذهنم ماندہ است که فرموده بودند عالم ملکوت چهار شأن دارد؛ ملکوت اَیمن که خودش دو بخش است؛ ملکوت اَیمن اعلی و ملکوت اَیمن اسفل. و همینطور ملکوت اَیسر؛ ملکوت ایسر اعلی و ملکوت ایسر اسفل. خیلی جالب است. به فرمایش ایشان، خداوند متعال انسان را طوری قرار داده که وقتی ترصد کند و راصد شئونات خودش باشد که خداوند برایش قرار داده، میبیند که الآن در ما یک چیزهایی هست که برای ملکوت ایمن اعلی است که بویی از آن به اینجا آمده. یک چیزهایی هست که برای اسفل و ایسر است. تعریفی هم که حاجی ارائه میدهند باید دیده شود. اینکه شما میفرمایید اشراقمحور است؛ اشراق از عالم بالا برای انسانی که در اینجا هست صورت میگیرد، ولی اشراق، یک محلی میخواهد که آن اشراق را بگیرد. مُشرق، فاعل اشراق است. مستشرق داریم یا نداریم؟ یعنی کسی که استشراق کند و در یک موطنی آن اشراق را ثبت کند و جلا بدهد. هنوز خیلی مفصل نشده که این بخش را عرض کنم و بهصورت اشاره عرض میکنم. علم حصولی یکی از آنها است و چه شئوناتی دارد. یعنی وقتی یک نوری از عالم بالا در انسان اشراق میشود، خداوند متعال در وجود ما یک بستری فراهم کرده که آن نور در اینجا دوباره ساماندهی مجدد میشود. ولذا میگویند گاهی کسی که یک مکاشفه و فهمی داشته، نتوانسته بهخوبی پیادهسازیش کند و در پیادهسازی آن خطا کرده است؛ آن چیزی را که دیده، درست دیده، اما وقتی میگوید، غلط میگوید و غلط پیادہ میکند. بنابراین آنچه را که شما میگویید، باید به محلی بیاییم که آن اشراق صورت میگیرد. باید اینها را جدا کنیم. الآن هم زمینه این جدا کردنها هم فراهم است. پس مانعی ندارد که یک ادراکات حصولیای داشته باشیم که در عین حال که علم حضوری نفسانی نیست -بهمعنای احساس آگاهی نیست- نفس آن اشراق از بیرون هم نیست، بلکه بازتاب و تأثیری است که آن اشراق ملکوتی در نفس مستشرق از خودش باقی میگذارد. بخشی از آن بدون دخالتهای او است و بخشی هم با دخالتهای او است.

بازبینی #2
ایجاد شده 19 آوریل 2025 16:41:40 توسط ... .
به روزرسانی شده 19 آوریل 2025 16:57:34 توسط ... .